

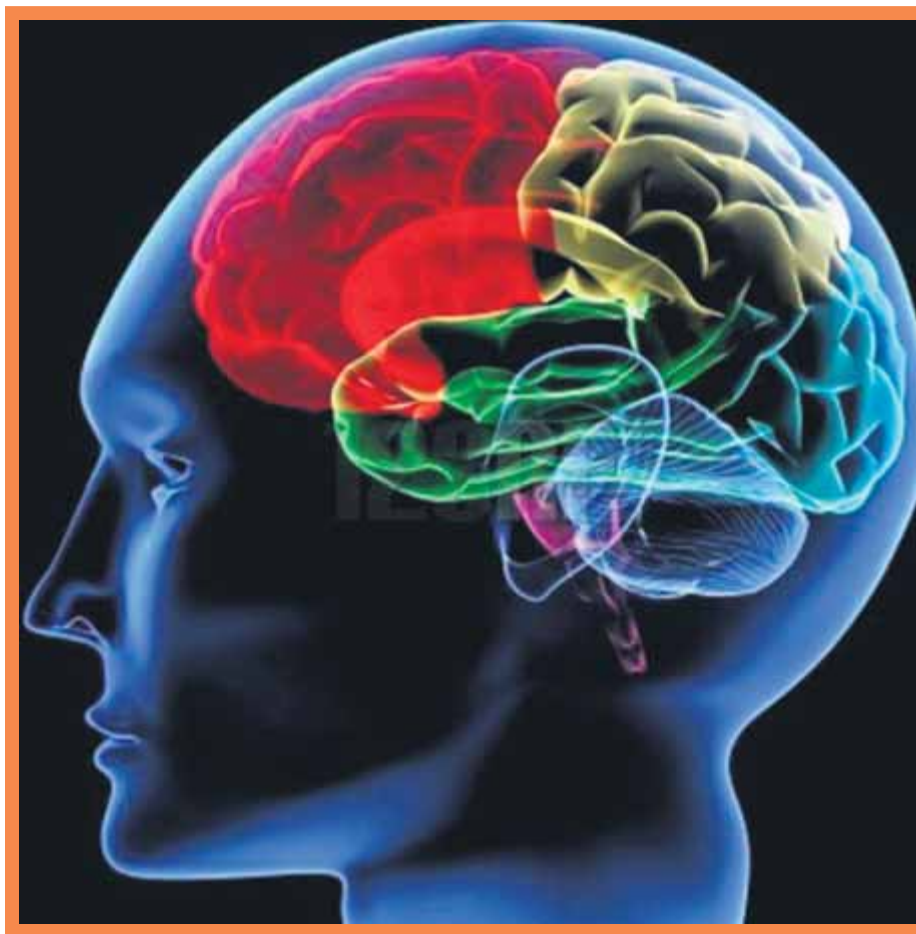
ESCOLA PER A LA VIDA

H“Hipocamps naveguen entre la brasa i la memòria: traços de lentitud, certesa de l'inefable.”

(No cal repetir aquest instant, d'Antoni Clapés)

L'hipocamp és una estructura cerebral que forma part de l'anomenat sistema límbic. La seva funció és gestionar la memòria, tot allò que aprenem i les experiències que vivim, fent que els records es consolidin al cervell. No conté els records *per se*, sinó que gestiona les xarxes neuronals on s'emmagatzemen. Ve a ser com l'índex de la memòria. Tanmateix, a diferència d'un índex imprès, que és estàtic, les memòries són canviants i fluctuants, perquè les alterem subtilment cada cop que les evoquem. Els records són importants, però encara ho és més què en fem, dels records, és a dir, com els utilitzem cada cop que ens trobem davant d'una situació, un context o un repte nou. Aquest és el desafiament més important de l'educació actual: manllevant les paraules del vers d'Antoni Clapés, “navegar amb l'hipocamp entre la brasa i la memòria”. Què cal recordar (la memòria), i com treballar les competències que permeten aplicar-la de forma eficient i dinàmica a situacions noves (la brasa).

Aquest mes us vull parlar de tres llibres que aborden el tema de l'educació no només des d'una perspectiva pedagògica i social, sinó també neurocientífica. Perquè saber com funciona el cervell ens pot ajudar a entendre què implica l'educació i quins efectes poden tenir les diferents estratègies pedagògiques sobre la construcció d'aquest òrgan, seu del pensament, atès que és dinàmic i fluctuant. Primer, *Diàlegs entre educació i neurociència*, de la mestra i doctora en educació Montserrat Pedreira i de la neuropsicòloga Beatriz Fagundo. És un llibre que dona arguments als docents per optimitzar les seves estratègies pedagògiques perquè defensa des de la investigació neurocientífica allò que es fa evident en la pràctica escolar. A partir de reflexions sobre situacions quotidianes en una aula d'educació infantil, ens parla de la diversitat, la plasticitat, la cooperació i la competició, l'atenció, el plaer per aprendre, l'experimentació i

Imatge del cervell humà amb colors ➡ LRP

l'exploració, i molts altres aspectes clau en educació amb implicacions neurocientífiques.

Ens expliquen, per exemple, que el cer-

vell humà no sols està construït per viure en societat, sinó que està construït per la societat. I això entronca directament amb el segon llibre que vull esmentar, *Som herència, som educació*, del biòleg i docent Manuel Suárez. Ens parla de molts temes diferents relacionats amb l'educació, amb una finalitat clara: fer-nos veure que, com va dir el pedagog brasiler Paulo Freire, “l'educació no canvia el món, canvia les persones que canviaran el món”.

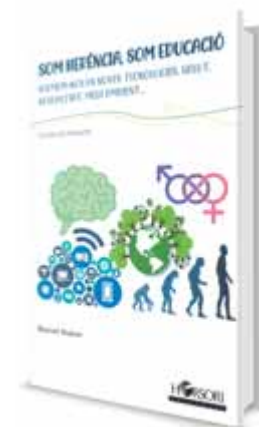
I un exemple que permet veure com l'educació canvia les persones que ja estan canviant el món és el que ens dona el mestre i director d'escola Xavier López en un llibre ple de tendresa i saviesa educativa, *Mestres d'un mestre* (Columna, 2020), que ens farà veure el món de la transformació educativa des d'un vessant íntim però tanmateix extrapolable a qualsevol context educatiu. Escola per la vida. La *brasa* i la *memòria* de Clapés perfectament combinades.

Les memòries són canviants i fluctuants, perquè les alterem subtilment cada cop que les evoquem

DIÀLEG ENTRE EDUCACIÓ I NEUROCIÈNCIA

Autors: Montserrat Pedreira i Beatriz Fagundo
Editorial: Eumo
Pàgines: 128
Preu: 17 euros

SOM HERÈNCIA, SOM EDUCACIÓ

Autor: Manuel Suárez
Editorial: Horsori
Pàgines: 200
Preu: 21 euros